

Ürün Raporu

İNCİR

2017

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ

**TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ
TEPGE**

**Ürün Raporu
İNCİR
2017**

Hazırlayan

Selda ARSLAN

TEPGE YAYIN NO: 287
ISBN: 978-605-9175-91-3

© TEPGE
Her Hakkı Saklıdır.

Aralık, 2017

Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü
selda.arslan@tarim.gov.tr
(0312)2875807

TEPGE'nin izni olmaksızın basılamaz, basılı veya elektronik materyal olarak çoğaltılamaz ve/veya dağıtılamaz.

Kaynak gösterilmek şartı ile alıntı yapılabilir.

Yayın içerisindeki her türlü yorum ve değerlendirmeler yazarlara aittir ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın ya da TEPGE'nin görüşlerini yansıtmaz.

Tablo ve grafiklerdeki rakamların bir bölümü desimalli kullanıldığından ara ya da alt toplamları genel toplamları ile farklılık gösterebilir.

Yayın içerisindeki istatistik veriler hazırlandığı dönemde ilgili kaynaklardan elde edilen yayınlanmış son veriler olup sonraki dönemlerde, yapılan güncellemelerden dolayı farklılıklar olabilir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

1.GİRİŞ.....	1
2.DÜNYADA DURUM	
2.1. İncir Hasat Edilen Alan	2
2.2. Dünya İncir Üretimi.....	2
2.3. Dış Ticaret	
2.3.1. İthalat.....	4
2.3.2. İhracat.....	6
2.4. Fiyatlar.....	8
3.TÜRKİYE'DE DURUM	
3.1. İncir Hasat Edilen Alan ve Üretim.....	10
3.2. Tüketim.....	12
3.3. Dış Ticaret.....	13
3.3.1. İthalat.....	13
3.3.2. İhracat.....	14
3.4. Fiyatlar.....	17
4. GENEL DEĞERLENDİRME.....	19
5. KAYNAKLAR.....	22

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Dünya İncir Hasat Edilen Alan (Ha).....	2
Tablo 2. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton).....	3
Tablo 3. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton).....	4
Tablo 4. Dünya Taze İncir İthalatı (Ton).....	5
Tablo 5. Dünya Kuru İncir İthalatı (Ton).....	6
Tablo 6. Dünya Taze İncir İhracatı (Ton).....	7
Tablo 7. Dünya Kuru İncir İhracatı (Ton).....	7
Tablo 8. Ülkelere Göre İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg).....	8
Tablo 9. Türkiye İncir Üretim Alanı, İncir Üretimi ve Verim.....	10
Tablo 10. Türkiye İncir Toplu Meyveliklerin Alanı, Meyve Veren, Vermeyen ve Toplam Ağaç Sayısı (Bin).....	11
Tablo 11. Türkiye Bölgelere Göre İncir Üretim Alanı, Üretim ve Verimi (2014).....	12
Tablo 12. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları (Ton).....	12
Tablo 13. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İthalatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL).....	15
Tablo 14. Türkiye Ülkelere Göre Taze İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL).....	15
Tablo 15. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL).....	16
Tablo 16. Türkiye İncir Fiyatları (TL/Kg).....	17
Tablo 17. Türkiye ve Dünya Ortalama İhraç Fiyatları.....	18
Ek Tablo. İllere Göre İncir Verileri (2016).....	20

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alan (Ha).....	2
Şekil 2. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alanların Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	2
Şekil 3. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton)	3
Şekil 4. Dünya İncir Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	3
Şekil 5. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton).....	4
Şekil 6. Dünya Kuru İncir Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	4
Şekil 7. Ülkelere Göre Taze İncir İthalatı (Ton).....	5
Şekil 8. Ülkelere Göre Taze İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	5
Şekil 9. Ülkelere Göre Kuru İncir İthalatı (Ton).....	6
Şekil 10. Dünya Kuru İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	6
Şekil 11. Ülkelere Göre Taze İncir İhracatı (Ton).....	7
Şekil 12. Dünya Taze İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	7
Şekil 13. Ülkelere Göre Kuru İncir İhracatı (Ton).....	8
Şekil 14. Dünya Kuru İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	8
Şekil 15. Bazı Ülkelere Göre Taze İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg).....	9
Şekil 16. Türkiye İncir Üretimi (Bin Ton).....	11
Şekil 17. Türkiye İncir Üretim Alanı (Bin Dekar).....	11
Şekil 18. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları.....	13
Şekil 19. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İthalatı (Ton, Bin \$, Bin TL).....	13
Şekil 20. Türkiye Yıllara Göre Taze İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL).....	17
Şekil 21. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL).....	17

1.GİRİŞ

İncir, Anadolu'da yetiştiriciliği yapılan en eski kültür bitkilerinden biridir. İncirin anavatanı Türkiye'dir. Suriye, Filistin ve Ortadoğu üzerinden Çin ve Hindistan'a kadar yayılma imkânı bulmuştur (GTB, 2017).

Üretimi sınırlı sayıda ülke tarafından yapılmakta olan incir yetiştiriciliği için en elverişli bölgeler, Büyük ve Küçük Menderes havzalarıdır. İncir üretiminin %80'i bu havzalarda gerçekleşmektedir. Bu bölgelerde daha çok kurutmalık incir yetiştiriciliği yapılmaktadır. İncir subtropik bir meyve olmasına rağmen geniş bir ekolojik uyum kabiliyeti göstermektedir. Bu nedenle de Marmara, Akdeniz, Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri gibi Türkiye'nin tüm sahil kuşağında yetiştiriciliği yapılabilmektedir (GTB, 2017).

Dünyada 2014 yılı yılında 1 milyon 138 bin ton incir üretimi gerçekleşmiştir. 2013 yılında ise 22 bin 630 ton yaş ve 110 bin 48 ton kuru incir ihraç yoluyla dış piyasada yer almıştır (Tablo 2; Tablo 6; Tablo 7).

TÜİK 2017 yılı verilerine göre Türkiye'de 2016 yılında yaklaşık 50 bin ha alanda 305 bin ton incir üretimi yapılmıştır. FAO 2017 yılı verilerine göre, 2014 yılında Türkiye dünyada incir hasat edilen alan bakımından üçüncü; üretim bakımından ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca incir gerek yaş gerek kuru olarak dış ticarete önemli bir yere sahiptir. Bunun yanı sıra Türkiye'de yaklaşık 30 bin ailenin geçim kaynağını oluşturmakta ve sektörde 250 bin kişiye de istihdam imkânı yaratmaktadır (TZOB, 2003).

İncir değerlendirme şekilleri oldukça çeşitli olan bir üründür. Öyle ki, yetiştirilen incirler taze ve kuru tüketimlerinin yanı sıra; pasta imalatında, çeşitli yemeklerin yapımında, dilimlenmiş olarak ekmek imalatında, şekerli mamuller imalatında ve meyve karışımlarında kullanılmaktadır. Kalitesi düşük olanlardan pekmez, hurda incirlerden de etil alkol üretilmektedir. Etil alkolün üretimi esnasında ortaya çıkan incir çekirdekleri de boya, kozmetik ve ilaç sanayinde değerlendirilmektedir (TCEB, 2017).

Bu raporda dünya ve Türkiye'de toplam incir ağacı alanı, incir üretimi, tüketim, dış ticareti, fiyatlar ve sektörün genel durumuna yer verilerek dünya ve Türkiye'de incir sektörünün durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2.DÜNYADA DURUM

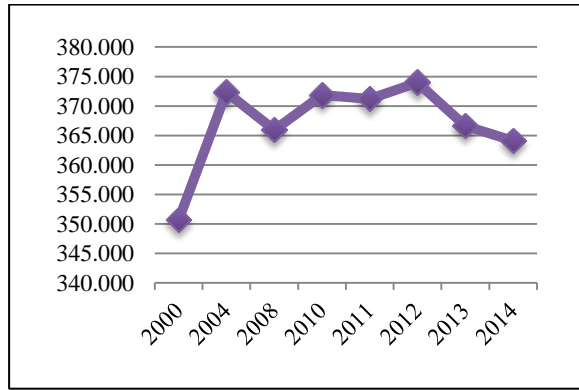
2.1. İncir Hasat Edilen Alan

FAO verilerine göre; 2014 yılında dünyada 364 bin 108 ha alanda incir hasadı gerçekleştirilmiş olup, hasat gerçekleştirilen alanların %22,7'si Portekiz'de %15'i Fas ve %13,6'sı Türkiye'de bulunmaktadır. İncir hasadı gerçekleştirilen alanda 2014 yılında, 2000 yılına göre %3,8 oranında artış gözlenirken, hasat gerçekleştirilen alanın en fazla artış gösterdiği ülke Portekiz olmuştur (Tablo 1).

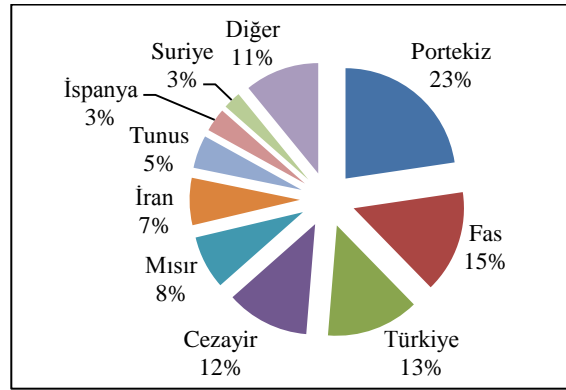
Tablo 1. Dünya İncir Hasat Edilen Alan (Ha)

Ülkeler	2000	2004	2008	2010	2011	2012	2013	2014
Portekiz	46.317	57.701	86.600	87.000	82.467	87.000	84.448	82.500
Fas	43.900	42.700	42.381	49.682	51.449	51.020	55.020	54.771
Türkiye	55.940	60.625	57.944	58.131	58.694	59.094	49.401	49.464
Cezayir	35.730	45.920	47.273	46.921	46.331	45.125	44.608	44.395
Mısır	22.200	27.521	32.818	31.773	28.479	28.716	28.884	28.501
İran	40.000	47.494	18.950	18.950	23.722	23.721	24.000	25.166
Tunus	19.350	15.000	15.000	17.600	17.600	17.340	18.120	17.590
İspanya	19.625	19.446	12.509	11.488	11.761	12.294	12.411	12.575
Suriye	10.650	9.800	9.700	9.714	9.707	9.657	9.483	9.433
Diğer	56.967	46.137	42.752	40.585	40.968	40.017	40.264	39.713
Dünya	350.679	372.344	365.927	371.844	371.178	373.984	366.639	364.108

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi:21.11.2017

Şekil 1. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alan (ha)
Kaynak: FAO

Şekil 2. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alanların Ülkelere Göre Dağılımı (2014), Kaynak: FAO

2.2. Dünya İncir Üretimi

İncir subtropik iklim bitkisi olmakla birlikte dünyanın birçok yerinde yetiştiriciliği yapılmaktadır. Kışları ılık, yazları sıcak ve kurak; genellikle yıllık ortalama 18-20 °C olan yerlerde yetişmektedir (Anonim, 2007).

Dünya incir üretimi yılara göre değişim göstermekle birlikte 14 yıllık süreç incelendiğinde; 2000 yılında 1 milyon 59 bin ton olan incir üretiminin, 2014 yılında %7,4 oranında artarak 1 milyon 138 bin tona ulaştığı görülmektedir.

İncir üretiminin %26,4' ünü gerçekleştiren Türkiye, 300 bin ton ile ilk sırada, %15,5'ini gerçekleştiren Mısır, 176 bin ton ile ikinci sırada ve 129 bin ton ile üretimin %11,3'ünü gerçekleştiren Cezayir üçüncü sırada yer almaktadır. Özellikle Cezayir, Fas ve İran son yıllarda üretimi düzenli olarak artan ülkeler arasında yer almaktadır.

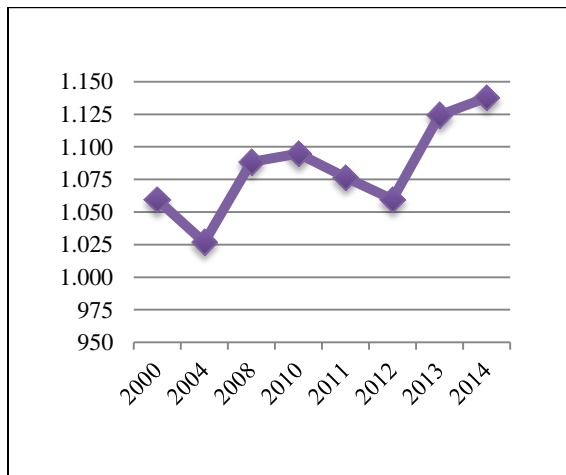
İncir hasat edilen alan bakımından önemli bir yere sahip olan Portekiz ve Fas incir üretiminde verim düşüklüğü nedeniyle incir üreticisi ülkeler arasında önemli bir yer edinmemiştir.

İncir üretiminde ilk sırada yer alan Türkiye'de 2008 üretim sezonunda, dünya ikincisi olan Mısır'da 2004, 2010 ve 2011 üretim sezonunda, Cezayir'de 2011 ve 2012 üretim sezonunda iklim koşulları nedeniyle üretimin bir önceki sezona göre düştüğü görülmektedir (Tablo 2).

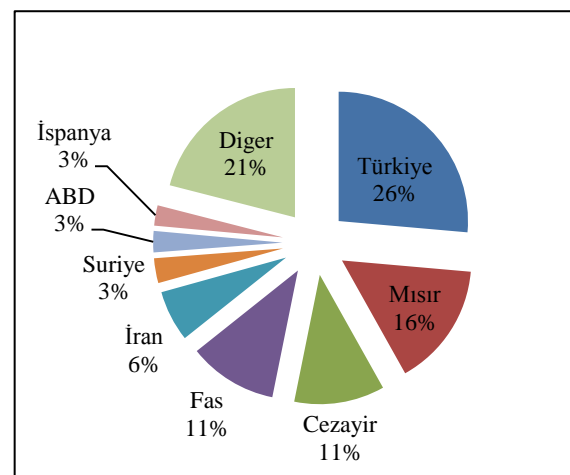
Tablo 2. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2010	2011	2012	2013	2014
Türkiye	240	275	205	255	261	275	299	300
Mısır	188	160	304	185	165	171	177	176
Cezayir	54	65	79	124	120	110	117	129
Fas	68	60	70	110	115	103	113	127
İran	78	81	76	76	67	67	71	73
Suriye	44	37	40	41	43	41	46	35
ABD	51	46	39	37	35	32	30	30
İspanya	56	41	31	30	29	23	30	29
Diğer	280	262	244	237	241	238	241	239
Dünya	1.059	1.027	1.088	1.095	1.077	1.060	1.124	1.138

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi:21.11.2017

Şekil 3. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton), Kaynak: FAO

Şekil 4. Dünya İncir Üretimine Ülkeler Göre Dağılımı (2014), Kaynak: FAO

Dünya kuru incir üretimi 2007/2008 üretim sezonunda 105 bin ton iken, 2013/2014 üretim sezonunda %1,9 oranında artarak 107 bin tona ulaşmıştır.

Yıllara göre değişmekle birlikte yaklaşık olarak (2007/2008 ve 2013/2014 yılları) ortalama 106 bin ton kuru incir üretimi gerçekleşmektedir. 2013/2014 üretim sezonunda dünya kuru incir üretiminin %57,9'unu gerçekleştiren Türkiye 62 bin ton ile ilk sırada yer alırken, %20,3'ünü gerçekleştiren İran 22 bin ton ile ikinci sırada ve %9,8'ini gerçekleştiren ABD 10 bin ton ile üçüncü sırada yer almaktadır. Bu üç ülke dünya kuru incir üretiminin %88'ini gerçekleştirmektedir. Yıllar itibariyle

toplam üretimde çok büyük farklılıkların olmadığı, birbirine yakın değerlerde üretim yapıldığı görülmektedir.

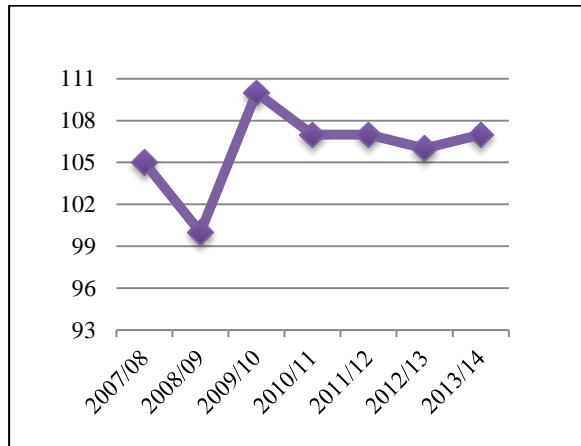
Türkiye gerek incir üretimi, gerekse kuru incir üretimi bakımından ilk sırada yer almakta, ayrıca sektörün en kaliteli üretim yapan üretici ülkesi konumunda bulunmaktadır. Dünya incir üretiminde ikinci sırada yer alan Mısır, üretimin daha çok taze olarak değerlendirilmesi ve iç pazarda tüketim nedeniyle dünya kuru incir üretiminde önemli bir paya sahip olamamıştır (GTB, 2017).

Kuru incir üretiminde lider olan Türkiye’de 2011/2012 üretim sezonunda, İran’da 2008/2009 ve 2012/2013, ABD’de 2008/2009, 2010/2011 ve 2012/2013 üretim sezonlarında bir önceki sezona göre düşüş olduğu görülmektedir. Bu düşüşü etkileyen nedenlerden birinin de söz konusu yıllarda yaşanan kuraklık olduğu düşünülmektedir (Tablo 3).

Tablo 3. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton)

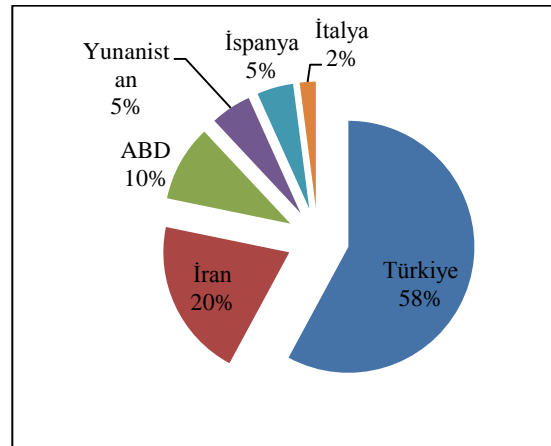
Ülkeler	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Türkiye	48	51	57	59	56	57	62
İran	25	22	23	23	23	22	22
ABD	13	11	12	10	11	9	10
Yunanistan	10	8	9	8	8	8	6
İspanya	5	5	5	5	5	6	5
İtalya	4	4	4	4	5	4	2
Dünya	105	100	110	107	107	106	107

Kaynak: GTB, 2017, Erişim Tarihi:05.11.2017

Şekil 5. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton)

Kaynak: GTB, 2015; GTB, 2016.

Şekil 6. Dünya Kuru İncir Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2014), Kaynak: GTB, 2015; GTB, 2016

2.3. Dış Ticaret

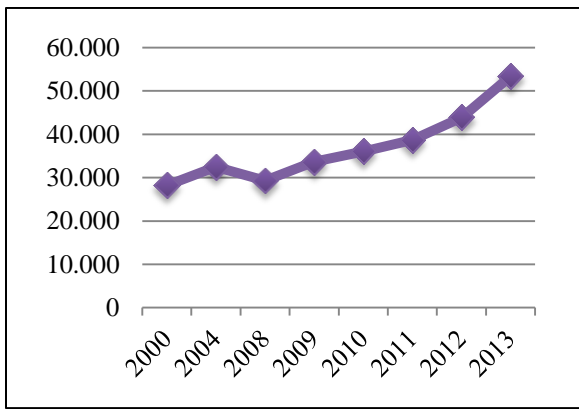
2.3.1. İthalat

Dünya taze incir ithalat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %6,9'luk artış olduğu ve 2000 yılında 28 bin 206 ton olan incir ithalatının 2013 yılında 53 bin 420 tona yükseldiği görülmektedir. Fransa ve Almanya'nın en önemli ithalatçıları olduğu göze çarpmaktadır. Bu iki ülkenin toplam ithalattan aldıkları pay %29 düzeyindedir. 2013 yılında dünya taze incir ithalatının; %15'i 8 bin 279 ton ile Fransa, %14'ü 7 bin 280 ton ile Almanya, %10'u 5 bin 268 ton ile Avusturya tarafından gerçekleştirilmiştir (Tablo 4).

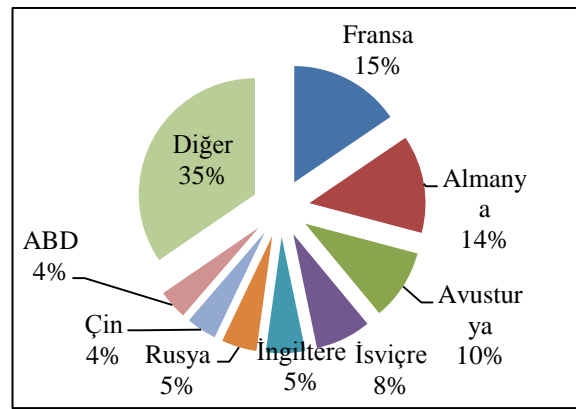
Tablo 4. Ülkelere Göre Taze İncir İthalatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fransa	5.091	6.801	6.333	7.372	8.112	8.208	6.181	8.279
Almanya	2.837	3.825	2.853	4.387	5.445	7.465	6.798	7.280
Avusturya	2.067	5.449	5.299	6.404	6.167	6.092	5.892	5.268
İsviçre	841	882	1.159	1.359	1.504	1.615	3.818	4.134
İngiltere	1.205	1.499	1.667	2.046	1.757	2.066	2.150	2.919
Rusya	3.050	294	737	897	1.923	1.930	2.583	2.618
Çin	4.551	966	108	89	60	330	1.426	2.262
ABD	427	389	1.652	1.044	846	894	1.459	2.196
Diğer	8.137	12.415	9.483	10.098	10.190	10.067	13.566	18.464
Dünya	28.206	32.520	29.291	33.696	36.004	38.667	43.873	53.420

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi:21.11.2017

Şekil 7. Dünya Taze İncir İthalatı (Ton), Kaynak: FAO.

Şekil 8. Dünya Taze İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO

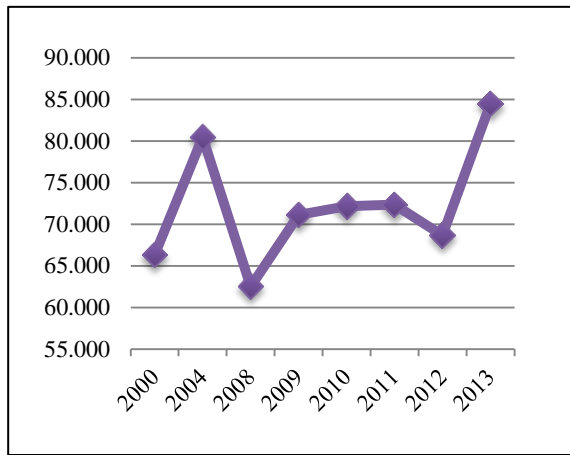
Dünya kuru incir ithalatında Fransa, Almanya, İtalya, İngiltere ve Hollanda gibi AB ülkeleri en büyük alıcılar olup, toplam ithalatın %33'ü bu beş ülke tarafından gerçekleştirilmektedir. Dünya kuru incir ithalat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %2,1'lik artış olduğu ve 2000 yılında 66 bin 333 ton olan kuru incir ithalatının 2013 yılında 84 bin 468 tona yükseldiği görülmektedir.

2013 yılında dünya kuru incir ithalatının; %11'i 9 bin 529 ton ile Fransa ve 9 bin 198 ton ile Hindistan, %10'u 8 bin 662 ton ile Almanya, %8'i 7 bin 43 ton ile ABD tarafından gerçekleştirilmiştir (Tablo 5).

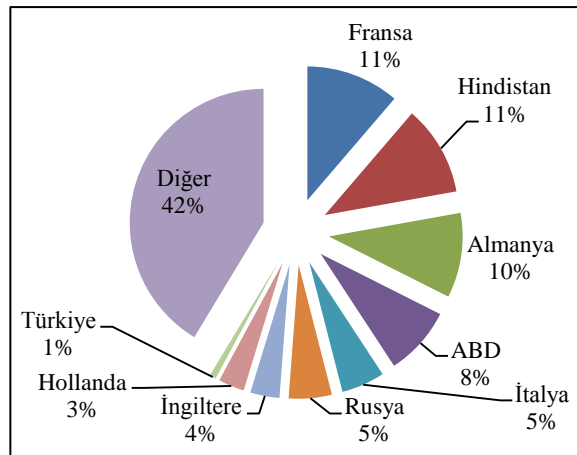
Tablo 5. Ülkelere Göre Kuru İncir İthalatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fransa	7.375	9.155	7.366	8.032	8.553	7.959	8.671	9.529
Hindistan	1.816	3.239	4.633	5.356	4.561	5.731	2.109	9.198
Almanya	9.531	9.706	7.889	8.253	8.290	8.667	7.760	8.662
ABD	3.817	4.420	3.283	6.159	6.127	4.382	3.971	7.043
İtalya	6.089	5.795	3.498	4.344	4.838	4.657	3.944	4.425
Rusya	-	4.112	2.453	3.106	3.384	3.478	3.961	4.393
İngiltere	2.295	2.709	2.654	3.376	2.264	1.471	1.943	2.980
Hollanda	1.281	1.499	882	1.300	1.655	2.206	2.860	2.654
Türkiye	1.015	735	1.501	1.256	713	1.130	1.168	658
Diğer	33.114	39.115	28.346	29.959	31.767	32.677	32.291	34.926
Dünya	66.333	80.485	62.505	71.141	72.152	72.358	68.678	84.468

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi:21.11.2017

Şekil 9. Dünya Kuru İncir İthalatı (Ton), Kaynak: FAO.

Şekil 10. Dünya Kuru İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO.

2.3.2. İhracat

Dünya taze incir ihracat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %8,1'lik artış olduğu ve 2000 yılında 11 bin 50 ton olan incir ihracatının 2013 yılında 22 bin 630 tona yükseldiği görülmektedir. 2013 yılında ihracata konu olan taze incir miktarı incir üretiminin %2'sini oluşturmuştur. Aynı yıl dünya taze incir ihracatının; %21'i 4 bin 763 ton ile Avusturya'da, %14'ü 3 bin 115 ton ile İtalya, %13'ü 2 bin 868 ton ile İspanya tarafından gerçekleştirilmiştir (Tablo 6).

Dünya kuru incir üretiminin %15-20'si üretici ülkeler tarafından tüketilmekte olup, üretici ülkelerin iç tüketiminden arta kalan kısım ise, ihracata konu olmaktadır (GTB, 2015; GTB, 2016). Dünyada yıllara göre değişmekle birlikte, yılda yaklaşık 82 bin ton (2000-2013 yılları ortalaması) kuru incir ihracatı yapılmaktadır. 2013 yılında dünya ihracatının %69'u Türkiye tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkiye en fazla kuru incir ihracatı yapan ülke konumunda olup, 2013 yılında 76 bin 268 ton kuru incir ihracatı gerçekleştirmiştir. Türkiye'yi sırasıyla Afganistan, ABD, Yunanistan ve İspanya takip etmektedir (Tablo 7).

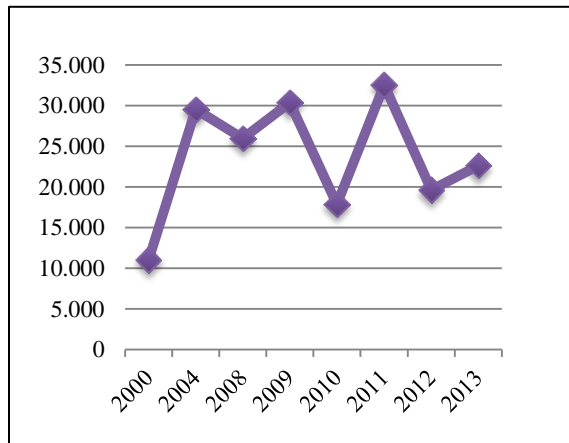
Dünya kuru incir ihracat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %3,1'lik artış olduğu ve 2000 yılında 78 bin 797 ton olan kuru incir ihracatının 2013 yılında 110

bin 48 tona yükseldiği görülmektedir. Türkiye dünya kuru incir ihracat miktarı, 2008 ve 2009 yıllarında kuraklığa bağlı olarak düşen üretim nedeniyle azalmıştır (Tablo 7).

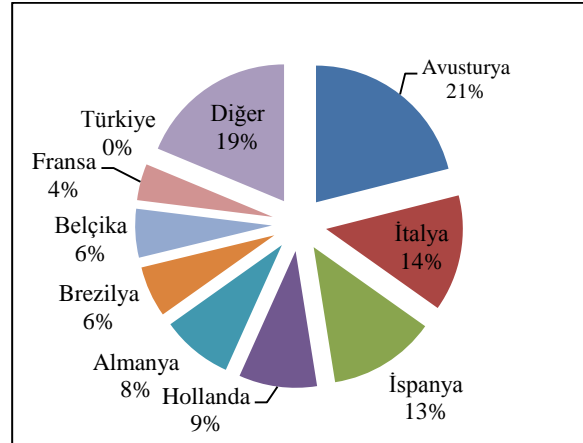
Tablo 6. Ülkelere Göre Taze İncir İhracatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Avusturya	1.870	5.523	4.640	6.131	5.740	5.439	5.170	4.763
İtalya	1.390	2.041	2.072	1.727	2.463	2.588	2.197	3.115
İspanya	1.818	1.774	1.926	1.257	2.091	2.744	2.559	2.868
Hollanda	1.066	2.497	2.133	2.946	2.367	2.146	2.238	2.090
Almanya	284	324	435	1.047	1.195	1.307	1.770	1.912
Brezilya	707	910	1.645	1.669	817	1.456	1.632	1.368
Belçika	968	2.200	1.388	442	401	492	691	1.301
Fransa	481	739	957	814	946	994	822	976
Türkiye	0	10.376	9.573	12.941	0	13.548	0	0
Diğer	2.466	3.145	1.185	1.382	1.837	1.823	2.546	4.237
Dünya	11.050	29.529	25.954	30.356	17.857	32.537	19.625	22.630

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi:21.11.2017

Şekil 11. Dünya Taze İncir İhracatı (Ton), Kaynak: FAO.

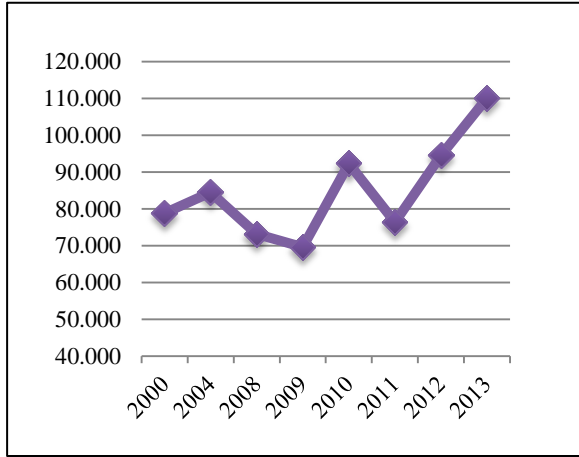

Şekil 12. Dünya Taze İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO.

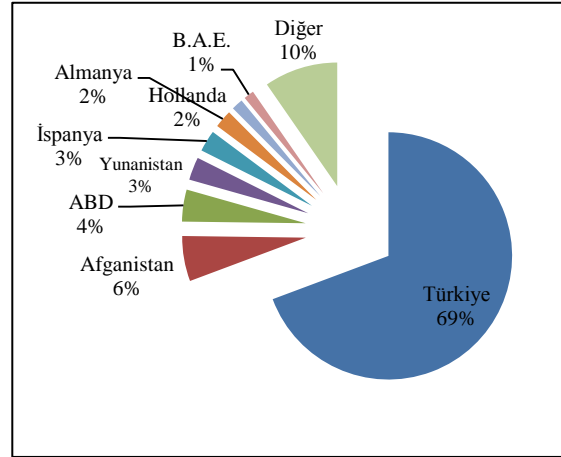
Tablo 7. Ülkelere Göre Kuru İncir İhracatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Türkiye	43.066	49.074	33.123	38.815	58.252	44.821	63.970	76.268
Afganistan	1.750	2.702	4.491	3.417	1.671	2.107	3.068	6.502
ABD	2.649	3.835	4.132	5.410	5.960	5.393	6.235	4.596
Yunanistan	4.210	2.831	1.239	1.338	1.454	1.878	2.925	3.305
İspanya	2.856	3.377	3.509	3.009	2.699	1.876	2.532	3.083
Almanya	1.597	1.410	1.596	1.306	1.453	2.549	2.508	2.568
Hollanda	631	785	560	1.371	1.930	1.999	1.815	1.654
B.A.E.	-	49	201	201	201	52	83	1.467
Diğer	22.038	20.445	24.344	14.709	18.731	15.723	11.407	10.605
Dünya	78.797	84.508	73.195	69.576	92.351	76.398	94.543	110.048

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi:21.11.2017

Şekil 13. Dünya Kuru İncir İhracatı (Ton), Kaynak: FAO.

Şekil 14. Dünya Kuru İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO.

2.4. Fiyatlar

Dünya taze incir üretici fiyatlarına bakıldığında; incir üretici fiyatlarının en yüksek olduğu ülke Malta olup, FAO verilerine göre 2016 yılında incir üretici fiyatının 3,2 \$/kg olduğu görülmektedir. İsrail, Portekiz, Bosna Hersek, Hırvatistan ve Yunanistan aynı yıl için üretici fiyatları yüksek ülkeler arasında yer almaktadır.

2000-2016 yılları arasında ülkelere göre incir üretici fiyatları incelendiğinde, 2000 yılında 0,6 \$/kg olan Malta incir fiyatının 2016 yılında yaklaşık %465 oranında artarak 3,2 \$/kg'a ulaştığı görülmektedir. Aynı dönemde incir fiyatlarında en çok artışın görüldüğü diğer ülkeler Hırvatistan, Arnavutluk, Ermenistan, Tunus ve Portekiz'dir (Tablo 8).

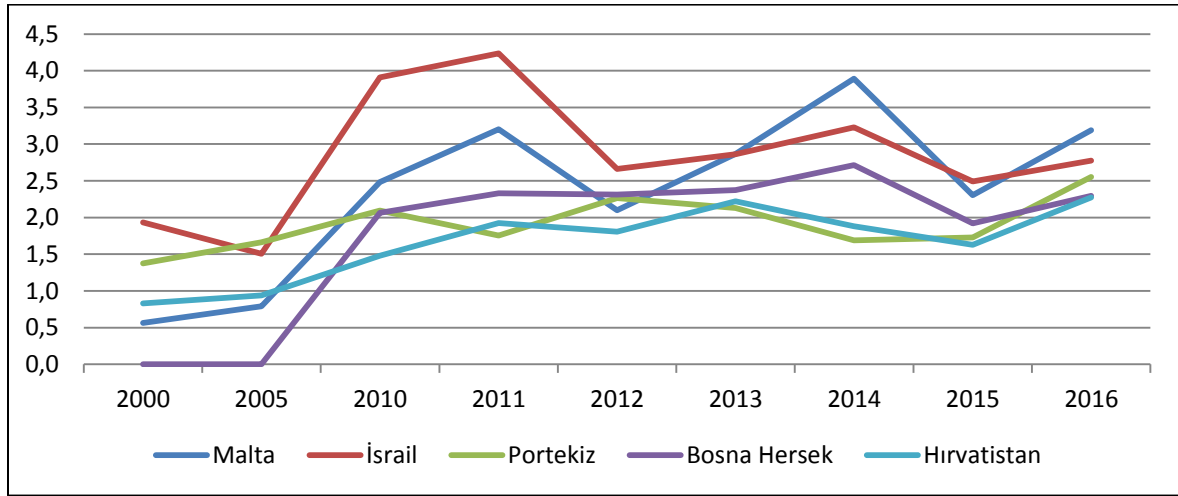
Tablo 8. Ülkelere Göre İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg)

Ülkeler	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Malta	0,6	0,8	2,5	3,2	2,1	2,9	3,9	2,3	3,2
İsrail	1,9	1,5	3,9	4,2	2,7	2,9	3,2	2,5	2,8
Portekiz	1,4	1,7	2,1	1,8	2,3	2,1	1,7	1,7	2,6
Bosna Hersek	-	-	2,1	2,3	2,3	2,4	2,7	1,9	2,3
Hırvatistan	0,8	0,9	1,5	1,9	1,8	2,2	1,9	1,6	2,3
Yunanistan	1,4	2,1	3,6	3,8	2,5	2,6	2,7	2,0	2,2
Kıbrıs	1,3	1,7	2,0	2,2	1,9	2,7	2,2	2,1	1,6
Fas	-	-	0,8	0,9	-	-	0,8	1,0	1,2
Irak	-	-	-	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2
Tunus	0,4	0,5	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9	0,6	0,7
Arnavutluk	0,3	0,6	0,5	0,6	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7
İran	-	1,1	1,2	0,9	1,5	1,1	0,7	0,9	0,7
Ermenistan	0,2	0,3	0,7	0,8	0,5	0,6	1,0	0,6	0,6
Azerbaycan	-	0,3	0,4	0,8	0,7	0,7	1,0	0,8	0,5
Meksika	1,0	0,6	0,8	0,9	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi:21.11.2017

İncir üretiminin en fazla yapıldığı ülkelerden Yunanistan'da fiyatlar 2016 yılında 2000 yılına göre yaklaşık %63 oranında artış göstererek 2,2 \$/kg'a ulaşmıştır (Şekil 15).

Şekil 15. Bazı Ülkelere Göre Taze İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg), Kaynak: FAO.

3.TÜRKİYE’DE DURUM

3.1. İncir Hasat Edilen Alan ve Üretim

İncir, Akdeniz kıyı meyvesi olup, Türkiye’de hemen her bölgede yetiştirilmekle birlikte, yetişmesi açısından en uygun ekolojik koşullara; Ege Bölgesindeki Büyük ve Küçük Menderes Havzaları sahiptir. Çeşit zenginliğinin en fazla olduğu yerler de bu bölgelerdir. Ege bölgesi dışında üretilen incirler taze olarak, Ege Bölgesinde üretilen incirlerin büyük bölümü ise kurutulmuş olarak değerlendirilmektedir. Türkiye’de birçok incir çeşidi yetiştirilmesine rağmen, özellikle Ege bölgesinde, İzmir ve Aydın civarında yetişen ve toplam üretimin %90’ından fazlasını oluşturan “Sarı Lop” adlı incir çeşidi, büyüklüğü, tadı, etli oluşu, açık rengi ve yumuşak kabuğu ile dünyada kurutmaya en uygun türlerden biri olarak kabul edilmektedir (STB, 2010; TCEB, 2017). Bursa Siyahı (Dürdane inciri), Göklop, Yeşilgüz, Morgüz ve Bardacık da yetiştiriciliği yapılan diğer önemli çeşitler arasında yer almaktadır (STB, 2010).

TÜİK verilerine göre 2016 yılında Türkiye’de incir hasadı gerçekleştirilen alan 49 bin 987 ha’dır. Aynı yılın verilerine göre 305 bin 450 ton incir üretimi gerçekleşmiştir. 2000-2016 dönemine ilişkin toplam incir meyvelik alanı, üretim miktarı ve verim düzeyleri incelendiğinde; meyvelik alanlarının yılda ortalama %0,2 oranında arttığı, buna karşılık son yıllarda bir değişme olmamakla birlikte, verimde yıllık %0,9’luk artış olduğu ve incir üretim miktarının da %1,7 oranında arttığı görülmektedir (Tablo 9).

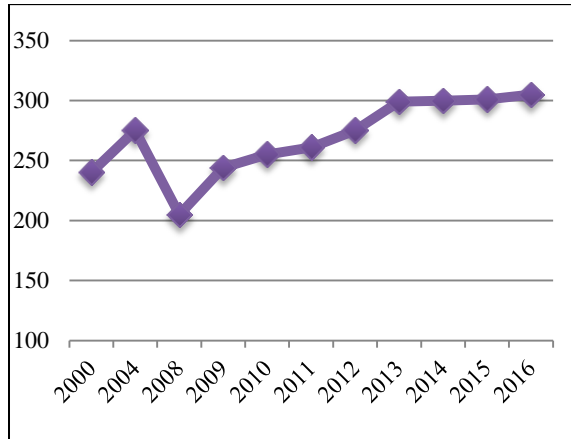
Tablo 9. Türkiye İncir Üretim Alanı, İncir Üretimi ve Verim

Yıllar	Toplu meyveliklerin alanı (Bin Dekar)	Üretim (Bin Ton)	Ağaç başına ortalama verim (Kg)
2000	483.000	240.000	27
2004	505.000	275.000	28
2008	474.492	205.067	22
2009	476.615	244.351	26
2010	478.572	254.838	27
2011	485.295	260.508	28
2012	491.752	275.002	29
2013	494.011	298.914	31
2014	494.642	300.282	31
2015	497.181	300.600	31
2016	499.868	305.450	31

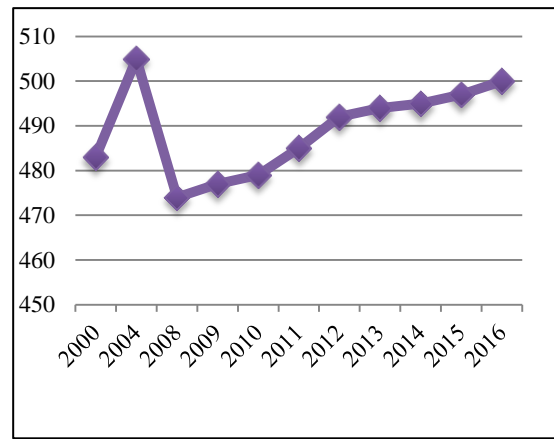
Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi:05.11.2017

2008 yılında mevsim yağışlarının yetersiz olması ve kuraklıktan dolayı ağacın meyveyi tam anlamıyla besleyememesi nedeniyle üretimde gerileme olmuştur. İncir veriminde herhangi bir sorun olmaksızın, incirlerin ilekleme döneminde maruz kaldığı iklim şartları sonucu özellikle taban arazilerin büyük çoğunluğunda iç çürüklüğü (ekşime) hastalığı ve bu sebepten dolayı kalite düşüklüğü görülebilmektedir (STB, 2010). Türkiye’de 2009 yılı itibariyle üretim artış göstermeye başlamış, 2015 ve 2016 yıllarında incir üretimi son yılların en yüksek değerlerine ulaşmıştır.

2016 yılında 2000 yılına göre meyve veren yaşta ağaç sayısı %8,5 ve toplam ağaç sayısı %9,5 oranında artarken; verim yaklaşık %14,8 oranında artış göstermiş ve verimdeki artışın da etkisi ile incir üretiminde %27,1 oranında artış gerçekleşmiştir (Tablo 10).

Şekil 16. Türkiye İncir Üretimi (Bin Ton), Kaynak: TÜİK.

Şekil 17. Türkiye İncir Üretim Alanı (Bin Dekar), Kaynak: TÜİK.

Tablo 10. Türkiye İncir Toplu Meyveliklerin Alanı, Meyve Veren, Vermeyen ve Toplam Ağaç Sayısı

Yıllar	Toplu Meyveliklerin Alanı (Bin Dekar)	Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (Bin Adet)	Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (Bin Adet)	Toplam Ağaç Sayısı (Bin Adet)
2000	483	8.950	820	9.770
2004	505	9.700	815	10.515
2008	474	9.271	823	10.095
2009	477	9.337	814	10.151
2010	479	9.301	805	10.106
2011	485	9.391	984	10.375
2012	492	9.456	933	10.389
2013	494	9.647	859	10.507
2014	495	9.747	927	10.674
2015	497	9.747	938	10.685
2016	500	9.713	983	10.696

Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi:05.11.2017

Türkiye’de en geniş incir meyvelik alanlarına 45 bin 84 ha ile Ege bölgesi sahiptir. Bu bölgeyi 2.188 ha ile Doğu Marmara Bölgesi ve 1.245 ha ile Güney Doğu Anadolu Bölgesi izlemektedir. Meyvelik alanı bakımından ilk sırada yer alan Ege bölgesi, 232 bin ton üretim gerçekleştirerek yine ilk sırada yer almaktadır. 27 bin ton üretimle Doğu Marmara onu takip etmektedir. Güney Doğu Anadolu Bölgesi meyvelik alanı fazla olmakla birlikte verim düşüklüğü nedeniyle üretim de Akdeniz Bölgesi’nin gerisinde kalmaktadır. Bölgeler arasında birim alandan elde edilen verim farklılık göstermektedir. En verimli meyvelik alan Doğu Marmara, Batı Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde yer almaktadır (Tablo 11). Ege Bölgesi üretimi toplam üretim miktarının %75,8 gibi önemli bir oranına sahiptir. Ancak bu oranın 2016 yılında 2015 yılına göre (%76,4) biraz daha düşük olduğu görülmektedir (TÜİK, 2017).

İncir üretimi bakımından Aydın, İzmir, Bursa ve Mersin önde gelen iller arasında yer almaktadır. 2016 yılında Aydın %59,8, İzmir %14,3 ve Bursa %8,4 olmak üzere Türkiye incir üretiminin %82,6’sı bu üç ilden sağlanmıştır (Ek Tablo 1).

Tablo 11. Türkiye’de Bölgelere Göre İncir Üretim Alanı, Üretim ve Verimi (2016)

Bölgeler	Toplu		Üretim (%)	Ağaç başına Ortalama Verim(Kg)
	Meyveliklerin Alanı (Dekar)	Üretim (Ton)		
Ege	450.842	231.591	75,82	29
Doğu Marmara	21.884	27.136	8,88	70
Akdeniz	11.257	23.089	7,56	38
Güneydoğu Anadolu	12.445	7.480	2,45	27
Batı Marmara	2890	5.052	1,65	37
Batı Karadeniz	441	4.907	1,61	28
Doğu Karadeniz	51	4.703	1,54	25
Batı Anadolu	10	722	0,24	43
Ortadoğu Anadolu	46	608	0,20	24
İstanbul	0	140	0,05	22
Kuzeydoğu Anadolu	2	22	0,01	7

Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi:05.11.2017

3.2. Tüketim

Türkiye’de üretilen incirin %30’u taze olarak iç pazarda, %70’i kuru incir olarak hem dış hem de iç pazarda tüketilmektedir. Kişi başına düşen taze incir tüketimi, 400-600 gram civarında iken, kuru incirin kişi başına yıllık tüketimi tahminen 200-250 gram civarındadır. Taze ve kuru incir tüketimi henüz arzu edilen seviyeye ulaşmamış olmakla birlikte bu miktarın artırılması, ülke nüfusunun gerek yeterli ve dengeli beslenmesi, gerekse piyasalarda dengenin sağlanması bakımından önem taşımaktadır (GTB, 2017).

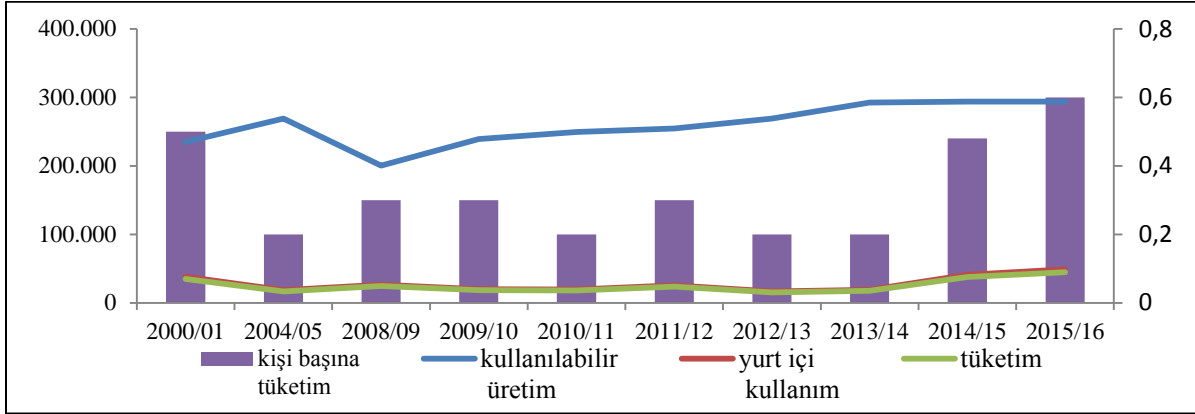
Türkiye iç piyasasında tüketilen incir miktarı 2016 yılında 2000 yılına göre yaklaşık %27,7 oranında artış göstererek 45 bin tona ulaşmıştır. Türkiye’de kişi başı incir tüketimi ise aynı süreçte yaklaşık %20 oranında artarak 0,60 kg’a yükselmiştir (Tablo 12).

Tüm dünyada tüketici tercihleri giderek hassaslaşmakta ve sağlıklı gıdalar pazarı gelişme göstermektedir. Bu gelişmelere paralel olarak Türkiye’de ve dünyada kuru incir tüketiminde, talep artışı yaşanmaktadır. Buna ek olarak Noel, Ramazan ve aşure ayı gibi özel dönemlerde de kuru incir talebinde belirgin artışlar yaşandığı belirtilmektedir (TCEB, 2014; TCEB, 2017).

Tablo 12. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları

Piyasa yılı	Kullanılabilir üretim (Ton)	Yurt içi kullanım (Ton)	Tüketim (Ton)	Kişi başına tüketim (Kg)
2000/01	234.720	38.130	35.080	0,50
2004/05	268.950	18.264	16.803	0,20
2008/09	200.556	26.463	24.346	0,30
2009/10	238.975	20.043	18.440	0,30
2010/11	249.232	19.478	17.919	0,20
2011/12	254.777	25.648	23.596	0,30
2012/13	268.952	16.404	15.092	0,20
2013/14	292.338	19.180	17.646	0,20
2014/15	293.676	40.754	37.493	0,48
2015/16	293.987	48.684	44.789	0,60

Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi:05.11.2017

Şekil 18. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları, Kaynak: TÜİK

3.3. Dış Ticaret

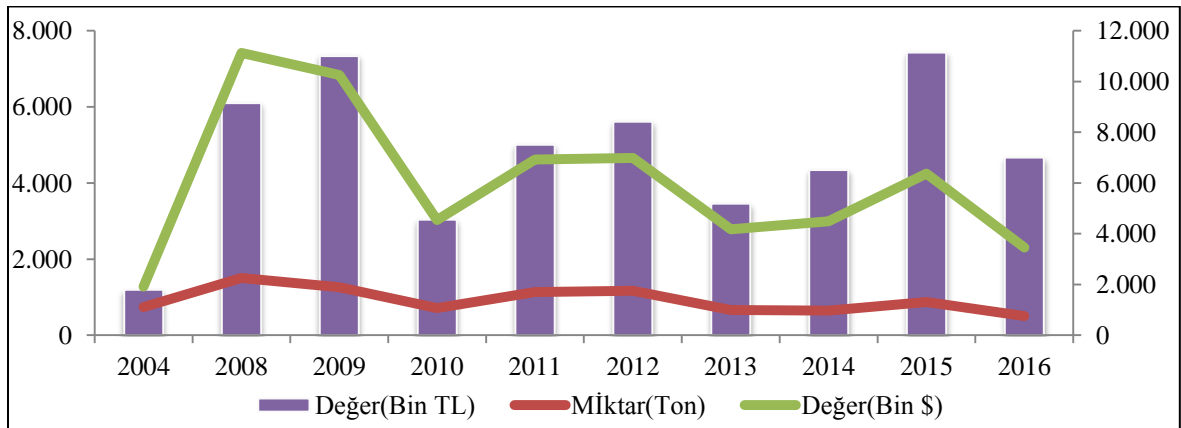
Türkiye’de incir dış ticareti taze incir ve kuru incir olarak yapılmaktadır. Türkiye; dünyada önemli incir üreticisi ülkeler arasında yer almasına rağmen, dünya piyasalarında kuru incir ile daha çok yer almakta, taze incir dış ticareti ise üretimin küçük bir bölümünü oluşturmaktadır.

3.3.1. İthalat

Türkiye taze incir ithalatı hemen hemen hiç yapılmamakla birlikte, 2014 yılında Rusya’dan yaklaşık 78 bin dolar karşılığı 16 ton incir ithalatı yapılmıştır.

Türkiye, kuru incir üretiminde kendine yeterli ve dünya ticaretinde net ihracatçı bir ülke olup, ihracata kıyasla, ithalatı yok denecek kadar azdır. 2016 yılında Almanya, Fransa, Hollanda ve Mısır’dan yaklaşık 351 ton dolayında kuru incir ithal edilmiştir. Aynı yılın verilerine göre Türkiye 2 milyon 305 bin dolar karşılığında, yaklaşık 503 ton kuru incir ithalatı gerçekleştirmiştir (Tablo 13).

Türkiye kuru incir ithalat durumu yıllar itibariyle değişim göstermekle birlikte 2004-2016 dönemi incelendiğinde, yıllık ortalama %2,6’lık bir azalma olduğu ve 2004 yılında 735 ton olan kuru incir ithalatının 2016 yılında 503 tona gerilediği görülmektedir (Şekil 19).

Şekil 19. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İthalatı (Ton, Bin \$, Bin TL), Kaynak: TÜİK

3.3.2 İhracat

Türkiye taze incir ihracatında son yıllarda artış görülmektedir. Özellikle Bursa Siyahı taze incir ihracatında söz sahibi olan bir çeşittir. Ancak, incirin yola dayanımı azdır. Bu da ihracatının Uzakdoğu ülkeleri gibi mesafenin fazla olduğu yerlere yönelmesinde engel teşkil etmektedir (Şahin, 2015). 2016 yılında 32 milyon 291 bin dolar karşılığı 14 bin 36 ton taze incir ihracatı gerçekleştirilmiştir. Ülkelere göre taze incir ihracatına bakıldığında 2016 yılında ihracatın en fazla yapıldığı ülkenin Almanya olduğu görülmektedir. Hollanda, Avusturya ve İngiltere ihracatın fazla yapıldığı diğer ülkeler arasında yer almaktadır (Tablo 14). Türkiye taze incir ihracat durumu 2004-2016 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %2,9'luk artış olduğu ve 2004 yılında 10 bin 376 ton olan taze incir ihracatının 2016 yılında 14 bin 36 tona yükseldiği görülmektedir (Şekil 20).

Dünya kuru incir ihracatında ilk sırada yer alan ve dünya ihracatının önemli bir bölümünü karşılayan Türkiye, 2016 yılında 217 milyon 211 bin dolar karşılığında, yaklaşık 55 bin 647 ton kuru incir ihracatı gerçekleştirmiştir. 2016 yılında kuru incir ihracatında yer alan başlıca ülkeler; Fransa, Almanya, ABD ve İtalya'dır. İhracatımızın önemli bir kısmı AB ülkelerine yapılmaktadır. En fazla ihracatın yapıldığı yıl 2013 olup, miktarı 60 bin ton olarak gerçekleştirilmiştir (Tablo 15).

Mevsim şartlarına bağlı olarak kuru incirlerde, hastalık ve kalite düşüklüğü meydana gelebilmekte, bu da üretim ve ihracatı olumsuz etkilemektedir. Üretim düşüşünün olduğu yıllarda ihracat da azalmaktadır. Bu durumda ihracat gelirlerini artırmak için fiyatların yükseltilmesi yoluna gidilmektedir. İhracatta bir önceki iş yılından devreden stoklarda yer almaktadır. Bu durumun ise bazı yıllarda ihracat miktarlarının üretim miktarlarından fazla olmasına neden olduğu belirtilmektedir (STB, 2010).

Türkiye kuru incir ihracatı miktar ve değer açısından incelendiğinde; toplam ihracatın % 85-95'ini kuru incir (ekstra, I, II ve natürel sınıfı incirler), % 5-9'unu incir ezmesi, % 1-2'sini kıyılmış incir ve % 0,5-1'ini de hurda sınıfı incirlerin oluşturduğu belirtilmektedir (GTB, 2017).

Kuru incir ihracatçıları çoğunlukla üretiminde önemli bir bölümünün yapıldığı Ege bölgesinde bulunmaktadır. Bu firmalar kuru incirin yanı sıra kuru kayısı ve kuru üzüm gibi diğer kuru meyve ürünlerinin de ticaretini yapmaktadırlar (TCEB, 2017). Türkiye kuru incir ihracat durumu 2004-2016 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %1,1'lik artış olduğu ve 2004 yılında 49 bin 74 ton olan kuru incir ihracatının 2016 yılında 55 bin 647 tona yükseldiği görülmektedir. Son beş yıldır (2011-2016) Türkiye yılda ortalama 53 bin ton kuru incir ihracatı gerçekleştirmiştir (Şekil 21).

Dünya piyasalarında önemli bir yer edinen Çin, Türkiye kuru incir dış pazarı içinde son yıllarda önemli bir potansiyel arz etmektedir. 2017 yılı TÜİK verilerine göre Çin'e yönelik kuru incir ihracatı gerek değer gerek ise miktar olarak yıllar itibariyle artış göstermiş ve 2015 yılında 3 bin tona yaklaşmıştır. Ancak, Çin kuru incir ihracatımız 2016 yılında yaklaşık bin ton civarında gerilemiştir.

Tablo 13. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İthalatı (M:Ton, Değer: Bin \$, Bin TL)

Ülkeler	2012			2013			2014			2015			2016		
	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL
Almanya	370	1.477	2.649	173	711	1.333	176	958	2.065	72	379	1.011	198	1.013	3.045
Fransa	228	893	1.609	73	342	630	90	337	734	88	382	1.023	91	393	1.190
Hollanda	3	10	19	35	134	259	23	70	152	28	146	378	35	108	312
Mısır	123	468	836	35	106	198	12	50	108	0	0	0	27	104	313
Polonya	4	12	22	12	44	93	0	0	0	4	14	35	24	94	267
İngiltere	17	84	152	11	45	82	0	0	0	133	642	1.611	21	100	292
İspanya	11	39	71	14	60	107	3	12	26	137	633	1.591	20	99	352
Norveç	26	106	190	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	105	364
ABD	0	0	0	0	0	0	67	284	608	122	654	1.740	18	84	262
Slovakya	79	350	638	0	0	0	0	0	0	21	94	221	16	79	230
Diğer	306	1.219	2.230	305	1.343	2.483	273	1.283	2.820	271	1.302	3.538	32	127	376
Toplam	1.168	4.659	8.417	658	2.784	5.184	644	2.994	6.513	876	4.248	11.150	503	2.305	7.002

Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi:05.11.2017

Tablo 14. Türkiye Ülkelere Göre Taze İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL)

Ülkeler	2012			2013			2014			2015			2016		
	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL
Almanya	4.995	11.381	20.527	5.394	12.300	24.518	5.692	14.044	30.720	5.333	13.910	41.396	4.539	11.010	32.625
Hollanda	950	2.221	4.004	1.244	2.959	5.886	1.463	3.698	8.101	1.688	4.484	13.391	1.396	3.392	10.040
Avusturya	255	551	994	403	778	1.555	570	1.349	2.944	553	1.435	4.230	1.285	2.404	7.084
İngiltere	1.361	3.826	6.898	1.836	4.883	9.790	2.057	6.054	13.310	1.826	5.646	16.820	1.255	3.546	10.502
Fransa	1.205	2.502	4.510	1.832	3.654	7.279	1.918	4.342	9.511	1.331	3.159	9.399	904	1.975	5.838
S.Arabistan	391	565	1.017	271	375	750	307	443	975	354	731	2.182	725	947	2.802
Rusya	1.031	1.434	2.587	1.608	2.550	5.083	1.603	2.813	6.169	670	1.103	3.264	692	1.097	3.250
İsviçre	747	1.743	3.143	733	1.709	3.403	699	1.807	3.938	490	1.388	4.083	500	1.020	3.019
Hong Kong	40	232	418	92	568	1.138	107	595	1.301	235	787	2.307	428	2.205	6.559
Polonya	102	242	436	148	321	640	307	776	1.701	360	1.212	3.600	330	777	2.297
Diğer	3.273	5.076	9.154	2.642	4.796	9.551	3.184	6.546	14.317	1.560	4.063	12.081	1.982	3.918	11.602
Toplam	14.351	29.773	53.688	16.203	34.891	69.595	17.907	42.466	92.987	14.401	37.917	112.751	14.036	32.291	95.617

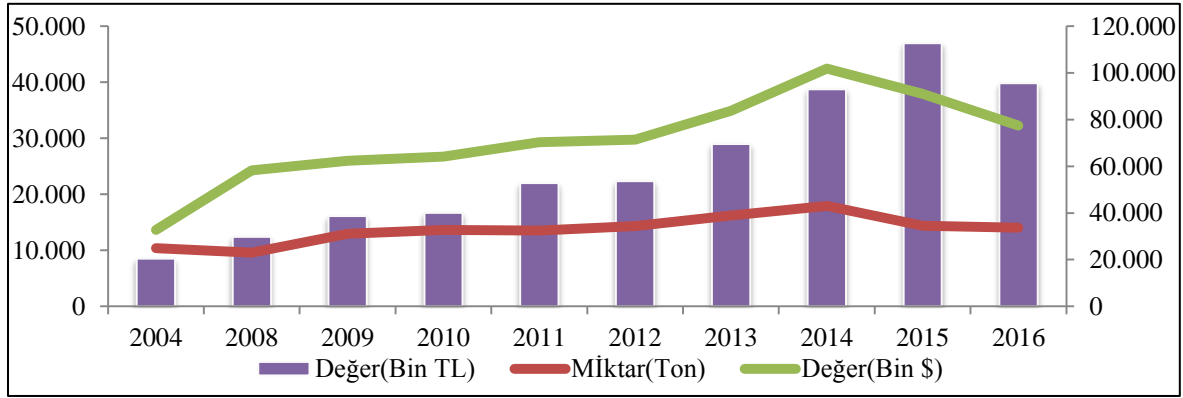
Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi:05.11.2017

Tablo 15. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL)

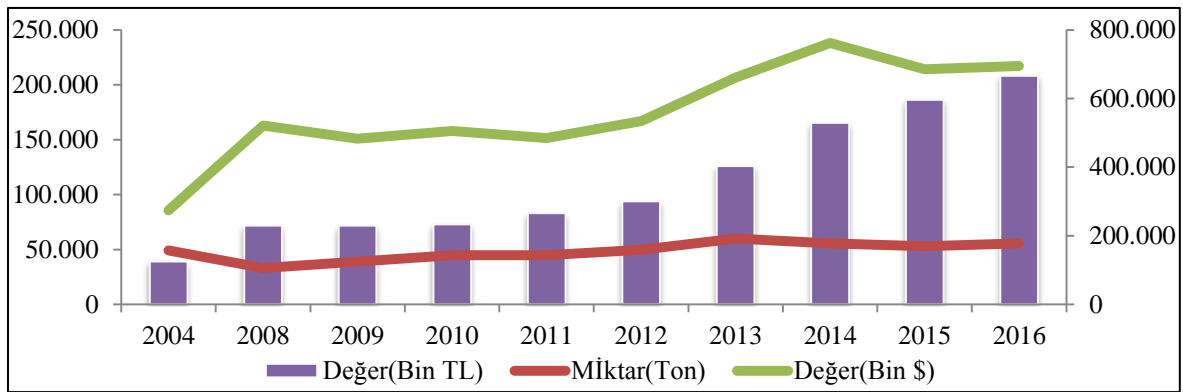
Ülkeler	2012			2013			2014			2015			2016		
	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL
Fransa	7.620	27.672	49.772	8.456	31.389	60.713	8.127	34.815	77.399	7.695	33.652	92.410	8.584	34.449	105.551
Almanya	6.565	25.051	45.157	7.074	28.039	55.169	6.799	35.046	78.131	6.500	28.166	79.480	7.253	30.124	92.369
ABD	2.648	10.030	18.048	3.865	14.661	28.749	4.663	20.787	45.732	4.168	19.303	54.398	4.624	21.513	64.923
İtalya	3.158	11.223	20.219	3.327	11.850	23.738	2.827	13.914	31.353	3.486	13.763	39.670	2.973	12.602	39.028
Belarus	59	163	296	81	224	436	119	425	931	227	221	618	1.938	1.980	6.064
İsviçre	1.767	7.438	13.396	1.866	8.000	15.571	1.961	10.508	23.571	1.419	7.079	19.659	1.822	9.073	27.898
Avustralya	935	3.590	6.441	971	3.803	7.300	1.282	5.706	12.606	1.540	6.899	18.895	1.757	6.772	20.505
Hollanda	2.473	8.198	14.753	2.089	7.681	14.780	1.531	6.809	15.120	1.604	6.748	18.886	1.539	6.515	19.983
İngiltere	747	2.678	4.822	1.506	5.239	10.142	1.557	6.647	14.647	1.669	7.959	21.654	1.529	6.683	20.354
Vietnam	726	2.096	3.783	1.305	4.198	8.318	1.456	5.790	12.888	2.117	7.324	20.352	1.380	5.095	15.815
Diğer	22.884	68.699	123.625	29.524	91.564	178.105	25.228	97.626	216.421	22.360	83.149	230.589	22.249	82.405	254.282
Toplam	49.582	166.838	300.312	60.065	206.648	403.021	55.550	238.073	528.799	52.786	214.262	596.611	55.647	217.211	666.772

Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi:05.11.2017

Şekil 20. Türkiye Yıllara Göre Taze İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL) Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi:05.11.2017

Şekil 21. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL) Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi:05.11.2017

3.4. Fiyatlar

2016 yılında 2009 yılına göre üretici açısından incir fiyatları incelendiğinde, incir fiyatının %75 oranında artarak 2,8 TL/kg'a ulaştığı görülmektedir. Aydın Ticaret Borsası'na göre kuru incir fiyatı yaklaşık %177 oranında artarak 2016 yılında 8,3 TL/kg'a ulaşmıştır. TÜİK meyve fiyatları açısından incelendiğinde aynı süreçte taze incir fiyatının %76 oranında artarak 3,0 TL/kg'a ulaştığı görülmektedir (Tablo 16).

Tablo 16. Türkiye İncir Fiyatları (TL/Kg)

Yıllar	İncir ¹	Kuru İncir	Aydın TB Kuru İncir ²	İncir ³
2009	1,6	7,1	3,0	1,7
2010	1,9	7,1	3,0	2,0
2011	2,0	7,0	3,3	2,1
2012	2,2	10,1	3,4	2,4
2013	2,2	10,1	4,1	2,3
2014	2,5	-	6,9	2,6
2015	2,7	-	7,3	2,9
2016	2,8	-	8,3	3,0

Kaynak: TÜİK; Aydın Ticaret Borsası.

¹TÜİK, Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi Ürün Fiyatları, İncir Temmuz, ağustos, eylül, ekim ayı ort. ²Aydın Ticaret Borsası Kuru İncir Dökme HMS Fiyatları ³TÜİK, İncir meyve fiyatları. Erişim Tarihi:05.11.2017

Kuru incir üretim ve ihracatında lider olması bakımından Türkiye, dünya kuru incir fiyatlarını etkilemektedir (GTB, 2017). 2006/2007 sezonunda Türkiye ortalama ihrac fiyatı 4.632 \$/ton iken, dünya ortalama ihrac fiyatı da 2.460 \$/ton olarak gerçekleşmiştir. 2009/2010 sezonuna kadar dünya ortalama ihrac fiyatlarının üzerinde olan Türkiye ortalama ihrac fiyatları ilerleyen süreçte dünya ortalama ihrac fiyatlarının gerisinde kalmıştır. 2015/2016 sezonunda Türkiye ortalama ihrac fiyatı 3.936 \$/ton iken, dünya ortalama ihrac fiyatı 4.962 \$/ton olarak gerçekleşmiştir (Tablo 17).

2014/2015 sezonunda arz kaynaklı nedenlerden dolayı incirin ortalama ihrac fiyatı artarken, 2015/2016 sezonunda üretim artışına bağlı olarak ortalama ihrac fiyatlarında azalma görülmüştür (Tablo 17; GTB, 2017).

Tablo 17. Türkiye ve Dünya Ortalama İhrac Fiyatları (\$/Ton)

Yıl	Türkiye Ortalama İhrac Fiyatı	Dünya Ortalama İhrac Fiyatı
2006/07	4.632	2.460
2007/08	4.356	2.890
2008/09	3.510	3.440
2009/10	3.365	3.660
2010/11	3.530	3.754
2011/12	3.338	3.621
2012/13	3.404	3.496
2013/14	3.633	3.895
2014/15	5.185	6.635
2015/16	3.936	4.962

Kaynak: GTB, 2017

4. GENEL DEĞERLENDİRME

İncir besleyici özelliklere sahip olması, çeşitli tüketim alanlarının olması, iş gücü talebi nedeniyle istihdam olanağı yaratması ve yüksek katma değere sahip olma özelliği ile sağladığı döviz girdisi bakımından Türkiye için oldukça önemli bir tarımsal üründür.

Türkiye, incirin anavatanı olup, incir yetiştiriciliğinin yapıldığı en önemli ülkelerden biridir. Dünyada incire olan talep her geçen gün artış göstermektedir. Bu nedenle, dünya incir ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılayan Türkiye'nin incir konusunda gelişmeler kaydetmesi ülke ekonomisi açısından önemli görülmektedir.

Dünyada 2000 yılından 2014 yılına kadar incir üretiminde yaklaşık 80 bin ton artış yaşanmıştır. Söz konusu artışta incir hasadı gerçekleştirilen alanda artma ile birlikte verim ve kalite artışının da etkili olduğu söylenebilir. Türkiye'de de incir hasadı gerçekleştirilen alan ve üretim yıllar itibarıyla artış göstermiştir. FAO 2014 yılı verilerine göre dünyada toplam 1 milyon 138 bin ton incir üretimi gerçekleşmiştir. Bu üretimin %26'sı Türkiye tarafından sağlanmaktadır. Üretime olan talebin artışı, tüketime olan talep artışına bağlı olarak da artmaktadır.

Dünya taze incir ithalatında önemli paya sahip olan ülkeler Fransa, Almanya ve Avusturya iken, kuru incir ithalatında Fransa, Hindistan ve Almanya ilk sırada yer almaktadır. Türkiye taze incir ithalatı hemen hemen hiç yapılmamaktadır. Kuru incirde ise kendine yeterli ve dünya ticaretinde net ihracatçı bir ülke olup, ihracata kıyasla, ithalatı yok denecek kadar azdır.

Dünya taze incir ihracatında Avusturya, İtalya ve İspanya önde gelen ülkeler arasındadır. Türkiye taze incir ihracatında son yıllarda artış gösteren ülkeler arasında yer almaktadır. Kuru incir Türkiye için en önemli ihraç ürünleri arasındadır. FAO 2013 yılı verilerine göre dünya kuru incir ihracatının %69'unu karşılayan Türkiye, dünya kuru incir ihracatında ilk sırada yer almakta ve ihracatının önemli bir kısmını AB ülkeleri ile ABD'ye yapmaktadır.

Türkiye dünya incir üretimi ve ticaretinde ilk sırada yer almaktadır. Sahip olduğu ihracat potansiyelini koruyabilmek ve arttırabilmek için; çeşit geliştirme, ıslah, gıda güvenliği, budama, gübreleme, ekonomi, bitki sağlığı, dış pazarlarda artan standartlara ve azalan toleranslara uyum sağlama, fiyat istikrarı, ürün tanıtım çalışmaları gibi konularda ilerleme kaydetmesi önem taşımaktadır.

EK TABLO

İllere Göre İncir Verileri (2016)

İller	Toplu meyveliklerin alanı (Dekar)	Üretim (Ton)	Ağaç başına ortalama verim (Kg)	Meyve veren yaşta ağaç sayısı (Adet)	Meyve vermeyen yaşta ağaç sayısı (Adet)	Toplam ağaç sayısı (Adet)
Aydın	365.366	182.775	30	6.187.082	603.109	6.790.191
İzmir	80.778	43.741	29	1.521.418	46.774	1.568.192
Bursa	21.136	25.734	76	340.326	80.312	420.638
Mersin	3.756	7.202	62	115.356	42.053	157.409
Hatay	1.677	6.585	30	219.245	3.490	222.735
Antalya	1.377	4.319	36	120.591	10.769	131.360
Gaziantep	7.226	2.913	42	69.452	22.582	92.034
Bahkesir	2.202	2.679	36	73.773	12.134	85.907
Adana	2.939	2.511	33	76.143	1.132	77.275
Samsun	230	2.283	33	69.730	11.857	81.587
Manisa	1011	2.087	29	71.118	3.805	74.923
Çanakkale	656	2.049	39	52.525	10.275	62.800
Ordu	0	1.896	28	67.650	1.930	69.580
Muğla	1965	1.719	26	65.273	18.235	83.508
Mardin	101	1.564	30	51.645	6.570	58.215
Kahramanmaraş	1.087	1.340	38	35.500	8.325	43.825
Adıyaman	855	1.277	28	46.090	14.360	60.450
Denizli	1722	1.244	28	44.420	6.430	50.850
Trabzon	0	1.147	25	45.690	13.486	59.176
Giresun	0	1.084	25	44.205	3.602	47.807
Sinop	17	1018	33	30.605	4.000	34.605
Karaman	5	715	47	15.240	5.180	20.420
Osmaniye	65	683	25	26.960	1818	28.778
Sakarya	18	669	26	25.950	969	26.919
Diyarbakır	1895	628	19	33.863	9.830	43.693
Elazığ	25	538	24	21.988	598	22.586
Zonguldak	0	483	18	27.360	2.858	30.218
Artvin	51	457	21	21.875	2.460	24.335
Kocaeli	530	427	37	11.479	543	12.022
Kilis	1360	422	18	23.256	2.584	25.840
Kastamonu	194	398	29	13.898	7.479	21.377
Burdur	350	343	37	9.363	2.045	11.408
Tekirdağ	23	235	35	6.798	842	7.640
Batman	652	234	21	11.414	3.110	14.524
Çorum	0	222	21	10.750	750	11.500
Bartın	0	188	22	8.430	370	8.800
Şanlıurfa	28	185	14	13.680	675	14.355
Yalova	15	176	53	3.345	100	3.445
İstanbul	0	140	22	6.500	400	6.900
Şırnak	105	139	19	7.150	1290	8.440
Rize	0	119	12	9.580	397	9.977

İller	Toplu meyveliklerin alanı (Dekar)	Üretim (Ton)	Ağaç başına ortalama verim (Kg)	Meyve veren yaşta ağaç sayısı (Adet)	Meyve vermeyen yaşta ağaç sayısı (Adet)	Toplam ağaç sayısı (Adet)
Siirt	223	118	7	16.857	5668	22.525
Tokat	0	111	29	3.800	1.550	5.350
Amasya	0	110	73	1.500	100	1.600
Isparta	6	106	32	3.358	55	3.413
Karabük	0	94	12	8.000	2.700	10.700
Bilecik	125	72	24	2.950	115	3.065
Hakkâri	21	70	20	3.455	930	4.385
Edirne	9	65	18	3.582	230	3.812
Eskişehir	60	51	15	3.400	465	3.865
Kırklareli	0	24	17	1.410	205	1.615
Erzincan	0	15	5	2.800	400	3.200
Kütahya	0	13	11	1210	20	1230
Uşak	0	12	7	1.800	550	2.350
Erzurum	2	7	21	340	80	420
Düzce	0	7	22	324	18	342
Ankara	5	7	5	1.380	0	1.380

Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi:05.11.2017

KAYNAKLAR

- Anonim, 2007. İncir Yetiştiriciliği http://www.tarimkutuphanesi.com/incir_yetiştiriciliği_00300.html.(ErişimTarihi:03.11.2017).
- GTB, 2015. T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü 2014 Yılı Kuru İncir Raporu Şubat, 2015. <http://koop.gtb.gov.tr/data/53319dda487c8eb1e43d729b/2014%20%C4%B0ncir%20Raporu.pdf>.(ErişimTarihi:03.12.2016)
- GTB, 2016. T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü 2015 Yılı Kuru İncir Raporu Şubat, 2016.<http://koop.gtb.gov.tr/data/56e959311a79f5b210d9176d/2015%20Kuru%20%C4%B0ncir%20Raporu.pdf>.(ErişimTarihi:21.12.2016)
- GTB, 2017. T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Kuru İncir Raporu Şubat, 2015. <http://www.otb.org.tr/dosyalar/sektorelraporlar/kuruincir.pdf>/(ErişimTarihi:05.11.2017)
- GTHB, 2015. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, “Tarımsal Araştırmalardan Bakış 2015, İncir (Taze- Kuru)”, Şahin, B. İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. <http://www.tepge.gov.tr/Dosyalar/Yayinlar/603d80dcde4d499cb6d7c82bae18b025.pdf>. (Erişim Tarihi:10.11.2017).
- FAO, 2017. Food and Agriculture Organization of The United Nations Statistics Division[Http://Faostat.Fao.Org](http://Faostat.Fao.Org). (Erişim Tarihi:11.11.2017)
- STB, 2010. T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü, 2010 Yılı İncir Raporu. (Erişim Tarihi:22.11.2017)
- TCEB, 2014. T.C. Ekonomi Bakanlığı, Kuru İncir Sektör Raporları, İhracat Genel Müdürlüğü Tarım Ürünleri Daire Başkanlığı. (Erişim Tarihi:25.11.2017)
- TCEB, 2017. T.C. Ekonomi Bakanlığı, Kuru İncir Sektör Raporları, İhracat Genel Müdürlüğü Tarım Ürünleri Daire Başkanlığı. <https://www.ekonomi.gov.tr/portal/content/conn/UCM/uuid/dDocName:EK-235484>.(Erişim Tarihi:20.11.2017)
- TÜİK, 2017. Türkiye İstatistik Kurumu, <http://www.tuik.gov.tr>.(Erişim Tarihi:05.11.2017)
- TZOB, 2003. İncir Çalışma Grubu Raporu, İncir, Ağustos, 2003 <http://www.tzob.org.tr/Portals/0/Dokumanlar/FaaliyetRaporlari/docs/incir.pdf>.(ErişimTarihi:11.12.2017)